

ĆWICZENIE

Każdy ma prawo dotknąć chmur... Dzienniki marzeń

**Opowieści o migracjach
– pokój, sprawiedliwość
i silne instytucje**

**CENTRUM EDUKACJI
OBYWATELSKIEJ**

Każdy ma prawo dotknąć chmur... Dzienniki marzeń

Opowieści o migracjach – pokój, sprawiedliwość i silne instytucje

Monika Komisarczyk

klasy VI–VIII szkoły podstawowej i szkoła ponadpodstawowa

40 minut

Podczas godziny wychowawczej uczniowie i uczennice zastanowią się, jak powinien wyglądać świat, by wszystkie osoby miały równe szanse rozwoju. Przygotują swoje dzienniki marzeń, w których odpowiedzą na pytanie, kim chcą zostać w przyszłości. Poznają marzenia bohaterów i bohaterek opowieści filmowej pt. *Dzienniki marzeń* zrealizowanej przez UNHCR. Refleksję młodzieży nad kształtem świata równych szans w kontekście migracji wzbudzą zadania opisane w 16 Celu Zrównoważonego Rozwoju.

Przeprowadzenie ćwiczenia jest okazją, by wychowawca, wychowawczynie klasy poznali swoich uczniów i uczennice. Spotkanie może pomóc

młodzieży uświadomić sobie, jaki ma wpływ na kształt własnego życia oraz na los rówieśników i rówieśniczek. Zajęcia pobudzają empatię, aktywizują do poszukiwania rozwiązań i budują postawę otwartości.

PYTANIE KLUCZOWE

Jak powinien wyglądać świat, by wszystkie osoby miały równe szanse rozwoju?

CELE ZAJĘĆ

- dowiesz się, kim chcą zostać bohaterzy i bohaterki filmu oraz porównasz ich marzenia z własnymi planami
- zastanowisz się, jakie warunki powinny zostać spełnione, żeby wszystkie osoby miały równe szanse, aby spełnić swoje marzenia

ZAGADNIENIA

opowieści o migracjach, równe szanse dla wszystkich, współodpowiedzialność

CELE ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU

16: Pokój, sprawiedliwość i silne instytucje

METODA PRACY	FORMY PRACY	ŚRODKI DYDAKTYCZNE I MATERIAŁY
dyskusja, burza pomysłów, rozmowa nauczająca, mapa myśli	praca indywidualna, praca w grupie, praca z filmem	komputer, rzutnik, dostęp do Internetu, nożyczki, masa mocująca lub klej, duży arkusz papieru do naklejania chmur z marzeniami

Wprowadzenie

5 minut

1. Rozpocznij spotkanie, odczytując temat zajęć. Rozdaj białe kartki do wycięcia chmur i zaproś uczniów i uczennice do stworzenia swojego metaforycznego dziennika marzeń. Zachęć ich do zastanowienia się nad swoją przyszłością. Zaproponuj, by każda osoba zapisała na wyciętej z kartki chmurze odpowiedzi na pytania:

- Kim chciałbyś, chciałabyś zostać w przyszłości?
- Co musisz zrobić, żeby to osiągnąć?
- Jak wyobrażasz sobie świat, gdy będziesz dorosły, dorosła?

Poproś chętne osoby o przeczytanie swoich refleksji. Na forum zapytaj, jakie warunki są potrzebne, aby te marzenia się spełniły. Zadaj pytanie kluczowe i zbierz odpowiedzi: Jak powinien wyglądać świat, by wszystkie osoby miały równe szanse rozwoju?

Praca właściwa

10 minut

2. Zaproś uczniów i uczennice do obejrzenia filmu *Dzienniki marzeń* <http://bit.ly/filmDziennikiMarzen>, mówiąc, że za chwilę poznają historię kilkorga dziewcząt i chłopców w różnym wieku. Podziel klasę na sześć grup i każdej z nich przekaż kartę pracy z załącznika nr 2. Zapowiedz, że po obejrzeniu filmu zadaniem każdej grupy jest stworzenie

dziennika marzeń wskazanej przez nauczyciela/nauczycielkę osoby przedstawionej w filmie. Wybrani bohaterowie to Amr, Szoaib, Biszara, Madina, Ghazel, Chalid. Włącz film. Podczas gdy grupy po projekcji będą uzupełniać dzienniki marzeń filmowych bohaterów i bohaterek, zbierz chmury z marzeniami uczniów i uczennic i naklej na arkusz papieru.

3 minuty

3. Zachęć młodzież do rozmowy na temat tego, czego się dowiedziała o marzeniach bohaterów i bohaterek filmu. Zapytaj:

- O czym marzą osoby w filmie?
- Czy jakieś marzenia was zaskoczyły? Dlaczego?
- Kto z was ma podobne marzenia?

2 minuty

4. Nawiąż do ostatniego fragmentu filmu i zdania: „Połowa uchodźców na świecie to dzieci. Żeby uciec przed przemocą, zostawiają wszystko. Wszystko, lecz nie nadzieje i marzenia”. Upewnij się, że wszyscy rozumieją różnicę pomiędzy słowem „uchodźca”, „uchodźczyni” a „migrant”, „migrantka”. Omawiając pojęcia, zwróć uwagę na przyczyny, dla których ludzie opuszczają kraj pochodzenia. Na koniec rozmowy poproś o doklejenie do dzienników marzeń uczniów i uczennic chmur z marzeniami dziewcząt i chłopców występujących w filmie.

” Konwencja genewska z 1951 roku: *Uchodźca jest to osoba, która na skutek uzasadnionej obawy przed prześladowaniem z powodu swojej rasy, religii, narodowości, przynależności do określonej grupy społecznej lub z powodu przekonañ politycznych przebywa poza granicami państwa, którego jest obywatelem, i nie może lub nie chce z powodu*

tych obaw korzystać z ochrony tego państwa, albo która nie ma żadnego obywatelstwa i znajdując się na skutek podobnych zdarzeń, poza państwem swojego dawnego stałego zamieszkania nie może lub nie chce z powodu tych obaw powrócić do tego państwa.

Więcej na temat dokumentów obowiązujących Polskę w sprawie uchodźców i uchodźczyń na stronie internetowej Uchodźcy.info: Akty i regulacje prawne, <http://uchodźcy.info/infos/akty-i-regulacje-prawne>.

Nie istnieje uzgodniona międzynarodowa definicja pojęć „migrant”, „migrantka”, ale ogólnie przyjęto, że oznacza ono osobę, która przenosi się ze swojego miejsca zamieszkania do innego miejsca w kraju lub za granicą (<https://migrationobservatory.ox.ac.uk>). Osobę identyfikuje się jako migranta, migrantkę na podstawie szeregu kryteriów, które mogą się zmieniać.

Dlaczego ludzie migrują? Czynniki społeczno-polityczne: prześladowania na tle etnicznym, religijnym, rasowym, politycznym i kulturowym zmuszają ludzi do opuszczenia ich kraju. Istotnym czynnikiem jest wojna lub konflikt, zagrożenie konfliktem i prześladowania ze strony rządu.

Czynniki demograficzne i ekonomiczne: wyższe płace, lepsze możliwości zatrudnienia, wyższy standard życia i możliwości edukacyjne.

Czynniki środowiskowe: z powodu nagłych lub postępujących zmian środowiskowych negatywnie wpływających na życie lub warunki życia.

ŹRÓDŁO: Przyczyny migracji: dlaczego ludzie migrują?, Parlament Europejski, <https://www.europarl.europa.eu/news/pl/headlines/world/20200624STO81906/przyczyny-migracji-dlaczego-ludzie-migruja>.

10 minut

5. Powiedz, że gdy migrantom, migrantkom i uchodźcom, uchodźczyńom uda się trafić do bezpiecznego miejsca, liczą na to, że będą mogli spełniać swoje marzenia. Chcieliby mieć takie same szanse jak inni. Zasygnalizuj, że teraz będzie czas na szukanie odpowiedzi na pytanie kluczowe lekcji: Jak powinien wyglądać świat, by wszystkie osoby miały równe szanse rozwoju? Zaproś klasę do zastanowienia się nad odpowiedziami podczas pracy w pięciu grupach. Rozdaj karty pracy z załącznika nr 3 z elementami składającymi się na **16 Cel Zrównoważonego Rozwoju: Pokój, sprawiedliwość i silne instytucje** (pokój, prawo, inkluzywne społeczeństwo, integracja, silne instytucje). Poproś grupy o przeczytanie treści Celu 16 i o wypisanie pomysłów, co trzeba zrobić, by wszystkie osoby miały równe szanse rozwoju. Na to zadanie grupy mają 5 minut. Po wyznaczonym czasie poproś, by chętna osoba z każdej grupy przedstawiła pomysły.

Podsumowanie

10 minut

6. Poproś, by uczniowie i uczennice spojrzeli ponownie na tablicę z dziennikami marzeń, i zapytaj:

- Co to znaczy „dotknąć chmur”?
- Jak rozumiecie metaforę siebie jako długopisu i świata jako książki wykorzystaną w filmie?
- Jaki zawód możecie wybrać w przyszłości, by włączyć się w realizację zadań związanych z Celem 16 i umożliwić wszystkim osobom równy start i takie same szanse na spełnianie marzeń?

Może ktoś pragnie zostać lekarzem, lekarką i dołączyć do Lekarzy bez Granic, organizacji powstałej w wierze, że wszyscy ludzie mają prawo do opieki medycznej i że to prawo jest ważniejsze niż granice państwowe. Może ktoś planuje być reporterem, reporterką i pracować w międzynarodowej organizacji pozarządowej Reporterzy bez Granic propagującej i monitorującej wolność prasy na całym świecie. Może ktoś myśli o zostaniu prawnikiem, prawniczką i specjalizować się w prawie migracyjnym lub dyrektorem, dyrektorką szkoły wielokulturowej dającej równe szanse wszystkim dzieciom bez względu na pochodzenie czy status społeczny.

Zadanie do domu – propozycja dla osób chętnych

Podaj film dalej. Zostań edukatorem lub edukatorką w najbliższym otoczeniu i zachęć bliską osobę do obejrzenia krótkiego filmu *Dzienniki marzeń*. Porozmawiaj z nią o jej marzeniach, opowiedz o tym, o czym rozmawialiście na godzinie wychowawczej, i o znaczeniu pokoju, demokratycznych instytucji i sprawiedliwości w kontekście sytuacji migrantów i migrantek na świecie.

ŹRÓDŁA:

- Platforma społeczna ONZ, *Cele Zrównoważonego Rozwoju*, <https://www.un.org.pl>.
- Zestaw plansz zawierający podstawowe informacje na temat Celów Zrównoważonego Rozwoju, Centrum Edukacji Obywatelskiej, 2018, <https://globalna.ceo.org/pl/cele-zrównoważonego-rozwoju>.
- UNHCR Polska, *Uchodźca czy migrant? Tłumaczymy różnice i wyjaśniamy ich sens*, <https://www.unhcr.org/pl/365-plwiadomosci2016uchodzca-czy-migrant-tlumaczymy-roznice-i-wyjasniamy-ich-sens-html.html>.

ZAŁĄCZNIKI:

- Załącznik nr 1 – **Materiał pomocniczy:** Chmury
- Załącznik nr 2 – **Karty pracy:** Filmowi bohaterowie i bohaterki
- Załącznik nr 3 – **Karty pracy:** Mapa myśli do 16 Celu Zrównoważonego Rozwoju

Więcej materiałów na stronie internetowej programu: www.migracje.ceo.org.pl

Ćwiczenie powstało w ramach projektów „Historie i fakty o migracjach na XXI wiek” i „I am European: Historie i fakty o migracjach na XXI wiek” realizowanych przez Centrum Edukacji Obywatelskiej. Programy finansowane ze środków Unii Europejskiej i współfinansowane w ramach programu polskiej współpracy rozwojowej Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP. Treść wyraża wyłącznie poglądy autorów, autorek i nie może być utożsamiana z oficjalnym stanowiskiem Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP ani Unii Europejskiej.

„I am European: Historie i fakty o migracjach na XXI wiek” jest częścią programu DEAR (The European Commission’s Development Education and Awareness Raising Programme), który wspiera projekty angażujące społeczeństwo Unii Europejskiej w globalne zagadnienia rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego. Poprzez finansowanie programów takich jak „I am European: Historie i fakty o migracjach na XXI wiek” DEAR promuje uniwersalne wartości, m.in. wolność, demokrację, praworządność oraz umożliwia obywatelom i obywatelkom Europy włączenie się w globalny rozwój. Program DEAR finansuje około 30 programów w krajach członkowskich UE. Projekty te przyczyniają się do zwiększenia zrozumienia i zaangażowania Europejki i Europejczyków w kreowanie pozytywnych zmian społecznych na poziomie zarówno lokalnym, jak i międzynarodowym. Działania DEAR wspierają również pracę UE na rzecz realizacji Celów Zrównoważonego Rozwoju.

Ćwiczenie *Każdy ma prawo dotknąć chmur... Dzienniki marzeń Opowieści o migracjach – pokój, sprawiedliwość i silne instytucje* jest dostępne na licencji Creative Commons Uznanie autorstwa 4.0 Międzynarodowe. Pewne prawa zastrzeżone na rzecz Centrum Edukacji Obywatelskiej. Utwór powstał w ramach programu polskiej współpracy rozwojowej realizowanej za pośrednictwem Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP i Unii Europejskiej w roku 2020. Zezwala się na dowolne wykorzystanie utworu, pod warunkiem zachowania ww. informacji, w tym informacji o stosowanej licencji, o posiadaczach praw oraz o programie polskiej współpracy rozwojowej i Unii Europejskiej.

Więcej o wolnych licencjach: <http://creativecommons.pl>.

ZAŁĄCZNIK NR 1

Materiał pomocniczy: Chmury

ZAŁĄCZNIK NR 2

Karty pracy: Filmowi bohaterowie i bohaterki

GRUPA 1

Biszara z Somalii, obecnie mieszka w Amsterdamie

1. Ile lat ma bohaterka?

.....

2. O czym marzy?

.....

3. Z jakim atrybutem występuje?

.....

4. Co musi zrobić, żeby spełnić swoje marzenia?

.....

5. Czy wasze marzenia są podobne, czy różne?

.....

GRUPA 2

Madina z Afganistanu, obecnie mieszka w Brukseli

1. Ile lat ma bohaterka?

.....

2. O czym marzy?

.....

3. Z jakim atrybutem występuje?

.....

4. Co musi zrobić, żeby spełnić swoje marzenia?

.....

5. Czy wasze marzenia są podobne, czy różne?

.....

GRUPA 3

Chalid z Somalii, obecnie mieszka w Niemczech

1. Ile lat ma bohater?

.....

2. O czym marzy?

.....

3. Z jakim atrybutem występuje?

.....

4. Co musi zrobić, żeby spełnić swoje marzenia?

.....

5. Czy wasze marzenia są podobne, czy różne?

.....

GRUPA 4

Ghazel z Syrii, obecnie mieszka w Lozannie

1. Ile lat ma bohaterka?

.....

2. O czym marzy?

.....

3. Z jakim atrybutem występuje?

.....

4. Co musi zrobić, żeby spełnić swoje marzenia?

.....

5. Czy wasze marzenia są podobne, czy różne?

.....

GRUPA 5

Szoaib z Afganistanu, obecnie mieszka w Berlinie

1. Ile lat ma bohater?

.....

2. O czym marzy?

.....

3. Z jakim atrybutem występuje?

.....

4. Co musi zrobić, żeby spełnić swoje marzenia?

.....

5. Czy wasze marzenia są podobne, czy różne?

.....

GRUPA 6

Amr z Syrii, obecnie mieszka w Wiedniu

1. Ile lat ma bohater?

.....

2. O czym marzy?

.....

3. Z jakim atrybutem występuje?

.....

4. Co musi zrobić, żeby spełnić swoje marzenia?

.....

5. Czy wasze marzenia są podobne, czy różne?

.....

ZAŁĄCZNIK NR 3

Karty pracy: Mapa myśli do 16 Celu Zrównoważonego Rozwoju

GRUPA 1

Cel 16 Zrównoważonego Rozwoju:

Promować pokojowe i otwarte dla wszystkich społeczeństwa, zapewnić wszystkim ludziom dostęp do wymiaru sprawiedliwości oraz budować na wszystkich szczeblach skuteczne i odpowiedzialne instytucje, sprzyjające włączeniu społecznemu

Jak według was powinien być urządzony świat, by wszystkie osoby miały równe szanse na spełnianie marzeń?

Zapisać swoje pomysły, uwzględniając skojarzenia ze słowem w centrum pola.

POKÓJ

GRUPA 2

Cel 16 Zrównoważonego Rozwoju:

Promować pokojowe i otwarte dla wszystkich społeczeństwa, zapewnić wszystkim ludziom dostęp do wymiaru sprawiedliwości oraz budować na wszystkich szczeblach skuteczne i odpowiedzialne instytucje, sprzyjające włączeniu społecznemu

Jak według was powinien być urządzony świat, by wszystkie osoby miały równe szanse na spełnianie marzeń?

Zapisać swoje pomysły, uwzględniając skojarzenia ze słowem w centrum pola.

PRAWO

GRUPA 3

Cel 16 Zrównoważonego Rozwoju:

Promować pokojowe i otwarte dla wszystkich społeczeństwa, zapewnić wszystkim ludziom dostęp do wymiaru sprawiedliwości oraz budować na wszystkich szczeblach skuteczne i odpowiedzialne instytucje, sprzyjające włączeniu społecznemu

Jak według was powinien być urządzony świat, by wszystkie osoby miały równe szanse na spełnianie marzeń?

Zapiszcie swoje pomysły, uwzględniając skojarzenia ze słowem w centrum pola.

**OTWARTE
SPOŁECZEŃSTWO**

GRUPA 4

Cel 16 Zrównoważonego Rozwoju:

Promować pokojowe i otwarte dla wszystkich społeczeństwa, zapewnić wszystkim ludziom dostęp do wymiaru sprawiedliwości oraz budować na wszystkich szczeblach skuteczne i odpowiedzialne instytucje, sprzyjające włączeniu społecznemu

Jak według was powinien być urządzony świat, by wszystkie osoby miały równe szanse na spełnianie marzeń?

Zapiszcie swoje pomysły, uwzględniając skojarzenia ze słowem w centrum pola.

INTEGRACJA

GRUPA 5

Cel 16 Zrównoważonego Rozwoju:

Promować pokojowe i otwarte dla wszystkich społeczeństwa, zapewnić wszystkim ludziom dostęp do wymiaru sprawiedliwości oraz budować na wszystkich szczeblach skuteczne i odpowiedzialne instytucje, sprzyjające włączeniu społecznemu

Jak według was powinien być urządzony świat, by wszystkie osoby miały równe szanse na spełnianie marzeń?

Zapiszcie swoje pomysły, uwzględniając skojarzenia ze słowem w centrum pola.

SILNE INSTYTUCJE